

بررسی روند اشتغال و بیکاری در استان قزوین با استفاده از مدل تغییر سهم و ضریب مکانی در دوره (1385-1395)

عباس ارغان، النا راسی

عضو هیات علمی گروه جغرافیا، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان،

دانشجوی مقطع دکتری، جغرافیا و برنامه ریزی شهری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد سمنان

چکیده

اشتغال نیروی انسانی مهمترین و اساسی ترین هدف برنامه ریزی اقتصادی - اجتماعی هر کشور را تشکیل می دهد و همچنین از مهمترین برنامه ریزی های توسعه به شمار می رود به طوریکه می توان گفت هیچ برنامه ای بدون توجه به مسئله اشتغال نمی تواند نتیجه مطمئنی را به همراه داشته باشد. اصولا ایجاد اشتغال و حل مسئله بیکاری بهترین پشتوانه برای اجرا و پیشبرد دیگر اهداف برنامه ریزیها به حساب می آید. استان قزوین با داشتن میانگین نرخ بیکاری 11.6 در سال 95 از عمده ترین مناطق انباشت بیکاری می باشد. با توجه به اینکه این استان یک درصد از مساحت کشور را به خود اختصاص داده و نقش این استان در اقتصاد و تولید کشور پنج درصد می باشد که این رقم قابل توجه بوده و نیازمند هدفگذاری کاربردی و راهبردهای اصولی و اساسی است. بر اساس آمار نفوس و مسکن سال 95، نرخ مشارکت اقتصادی برابر با 39.3 درصد بوده است و این موضوع چشم انداز مثبتی را برای آینده اقتصادی استان متصور می کند. همچنین سهم کشاورزی استان قزوین در اقتصاد 22 درصد است که میانگین کشوری 18.6 است یعنی 3.4 درصد بیشتر از میانگین کشوری است، سهم بخش صنعت در ایجاد اشتغال در استان قزوین با 35.5 درصد، از میانگین کشوری 3.6 درصد بالاتر است و بخش خدمات نیز 45 درصد در اشتغال استان که 5 درصد بالاتر از میزان کشوری می باشد. و همچنین نرخ بیکاری استان در سال 95 میزان 11.6 بوده است که نسبت به سال 90 حدود 0.7 کاهش داشته است. بر اساس اهداف تحقیق حاضر در زمینه اشتغال استان قزوین، به دنبال تجزیه و تحلیل روند رشد اشتغال در بخشهای عمده اقتصادی در کشاورزی، صنعت و خدمات در سالهای 85-95 و همچنین تعیین بخشهای پایه در اقتصاد استان و کشور می باشیم. در این تحقیق از مدل تغییر سهم و ضریب مکانی برای شناسایی بخش های فعال در زمینه اشتغال استفاده شده است.

واژه های کلیدی: اشتغال، بیکاری، تغییر سهم، ضریب مکانی، قزوین

1- مقدمه

امروزه به منظور بستر سازی مناسب برای توسعه همه جانبه کشور مساله اشتغال به عنوان یکی از عوامل مهم تاثیر گذار مد نظر قرار گرفته است. از اینرو تمام تلاش مسئولین و صاحب نظران در جهت حل معضل بیکاری است. اشتغال یکی از چالشهای جدی اقتصاد ایران در شرایط حاضر است درحالیکه بیکاری می تواند پیامد های منفی اجتماعی، فرهنگی و سیاسی وسیعی را به دنبال داشته باشد، و کشور را از رسیدن به اهداف توسعه باز می دارد.